

[Justitsministeren.]

Ved Gennemførelsen af den nye Straffelov, der traadte i Kraft den 1. Januar i Aar, er helt nye Principper i Strafferetten blevet ført ud i Livet, og disse Principper maa ogsaa indvirke paa Reglerne i Strafferetsplejen. Medens man tidligere i væsentlig Grad lagde Vægt paa den strafbare Handling, tager man nu i vidt Omfang Hensyn til Forbryderens individuelle Forhold. Den nye Straffelov har i Overensstemmelse hermed fastsat meget vide Strafferammer for de fleste Forbrydelser. Det er klart, at disse vide Strafferammer medfører en overordentlig stor Udvidelse af Domstolenes Myndighed i Strafferetsplejen paa Grund af det store Spillerum, som herved lades aabent for Strafudmaalingen. Under disse Omstændigheder vil det ikke være rigtigt, at man vedblivende overlader Behandlingen af alle de mangfoldige Straffesager, som ikke hører under Nævninger, til rent juridisk sammensatte Domstole. Det vil være rimeligt, at den læge Befolkning kommer til at tage Del i Strafferetsplejen, og dette sker paa den bedste og mest praktiske Maade ved Indførelse af Domsmandsinstitutionen.

At jeg ud fra disse Betragtninger i afgørende Grad lægger Vægt paa, at Doms mænd kommer til at medvirke i 1ste Instans, skal jeg blot for Fuldstændigheds Skyld tilføje.

Lovforslagets 2det Hovedpunkt er som nævnt Ophævelsen af Højesterets Beføjelse til at paakende Bevisspørgsmaal i Straffesager.

Ifølge § 945, sidste Stykke, kan Anke i Nævningsager ikke grundes paa, at Spørgsmaalet, om tiltalte skal domfældes, er urigtigt afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt. Derimod er Højesteret nu ikke udelukket fra at paakende Bevisspørgsmaal i andre Straffesager, altsaa Underretssagerne. Ved nærværende Lovforslag vil Højesteret blive udelukket fra at paakende Bevisspørgsmaal ogsaa i Underretssagerne. Dette er en naturlig Følge af, at disse Sager normalt vil blive paadømt under Medvirken af Doms mænd og under Anvendelse af Bevisumiddelbarhed.

Lovforslagets 3die Hovedpunkt er Indførelse af offentlig Votering i Højesteret og Rettens Deling i to Afdelinger. Disse Bestemmelser stemmer ligesom de tidligere nævnte ganske overens med, hvad Regeringen foreslog og Folketinget vedtog i Samlingen 1931—32. Da Spørgsmaalet om offentlig Votering og Højesterets Deling ved

denne Lejlighed blev drøftet indgaaende, skal jeg ikke i Dag komme nærmere ind paa denne Del af Lovforslaget.

Endelig kommer jeg til Lovforslagets 4de og sidste Hovedpunkt, nemlig Indførelse af en Adgang for Nævningerne til at deltage i Strafudmaalingen i Nævningsager. Dette Forslag blev første Gang fremsat i forrige Rigsdagssamling, og jeg stiller det ud fra den Opfattelse, at der tiltrænges en Ændring i den bestaaende Ordning for Nævningeinstitutionens Udøvelse. Forslaget stilles til Overvejelse og Drøftelse, for at man gennem Samarbejde kan søge at finde det bedste Middel til at tilvejebringe en bedre Ordning.

Forslaget gaar ud paa, at Nævningerne af deres Midte skal vælge tre, der tiltræder Retten og som Medlemmer af denne deltager i Strafudmaalingen, jfr. § 906 a. De tre Nævninger skal vælges efter Forholdstalsvalgmaaden under Ledelse af Ordførenden. De kan ikke bindes ved nogen Forskrift fra de andre Nævninger og er ikke berettiget til at forhandle med disse under Rettens Raadslagning og Afstemning. Ved Voteringen skal i Tilfælde af Stemmelighed det for tiltalte gunstigste Resultat indtræde.

Dette nye Forslag er en naturlig Fortsættelse af den ved Loven af 1932 gennemførte nye vigtige Bestemmelse i § 886 a om, at Nævningerne kan spørges om, hvorvidt der foreligger formildende eller skærpende Omstændigheder. Den vil bidrage til at skabe bedre Kontakt mellem Nævningerne og Rettens juridiske Element og derfor mere Harmoni mellem Rettens Strafudmaaling og Nævningernes Skyldig-Kendelse. For øvrigt taler ogsaa de Betragtninger, som jeg før anførte til Fordel for Domsmandsinstitutionens Indførelse, i høj Grad for at give Nævningerne Andel i Strafudmaalingen, idet denne naturligvis netop i Sagerne om de store Forbrydelser er af stor Betydning.

Det i forrige Rigsdagssamling fremsatte Lovforslag blev henvist til Udvalgsbehandling, men Udvalget naaede ikke at afslutte sit Arbejde, til Trods for at det holdt talrige Møder. Der blev dog afgivet en fyldig Udvalgsberetning, der indeholder mange værdifulde Bidrag til Belysning af de vigtige Spørgsmaal i dette Lovforslag, og det er derfor mit Haab, at det i denne Samling maa kunne lykkes at færdigbehandle Lovforslaget, ikke blot i dette høje Ting, men ogsaa i det høje Landsting. For Domsmandsinstitutionens Vedkommende styres jeg i dette Haab særlig deraf, at det i Lands-